

بك مشعشع بر مدنيت خيره بخش ايله عالم انسانيتيه خادم اولديلر . ينه مجد سابقرينه رجوع ايجون واجبات اخلاقيه لرينه قارشى طاقيندقلرى طور اهام ولا قيديدن فراغت ايمه ليدرلر .

احمد نعيم

فَقْرٌ وَقْتًاوَيَّ

مخاوره :

بر محقق ايله مقلد آرده سنده

اوچنجى مخاوره دن مابعد

محقق :- بوسؤاله قارشى جوابم : علمای اصولينك « اوليادن صدور ايدن شى كنديلرينه حجت اوله بيليرسه ده بشقه سنه حجت اوله ماز ، قوللريدنر . صوكره بعض شيلر حقتده اهل كشفدن نقل اولنان شيلره نظر ايدمك اولورسه ق برچوقلرينك يالان اولديغنى كورسيورز .

مقلد :- هايدى تسليم ايدم ، كه سنك ديديكك كيدر ، بوصورتده كذبى ظاهر اولنلرك اونلردن اولمدينى احتمالى واردر . ياخود بونلر صلاح حال ايله ولايتله اشتهار ايدوبده مقام كشف كامله واصل اولميانلردن منقولدر . فقط امام شعرانى كې (موقف) ، (جنت) ، (جهنم) ، مطلع اولانلر ، بونلرى مشاهده ايدوب كورنلر ، كذلك شيخ الاكبر محي الدين ابن عربى كييلر ، ظن ايتهم كه ، برشينك وقوع بوله جغنى خبر ورسونلرده صوكره وقتى كنجه ديدكلرى كې چيقماسون ! محقق :- بز آخرتى كورمدمك كه شعرانينك موقف دنيلن ىرك موقع جغرافيسنه ، اورانك احواله دائر ذكر ايتديكى شيلرى ، صراط ، ميزان ، جنت ، جهنم ايجون رسم ايتمش اولدينى خريطه يى اورايه تطبيق ايدم ؛ بز بوكى شيلر ايجون كتاب ، سنت ، عقل ، حكمتدن هيچ بر دليه تصادف ايمدمك . نه قدر شاين استغرابدر كه : سنك شيخ خايريكزك اكثريسى دنيسانك المشهور ، غايت منفعتلى اولان جغرافيا سندن اعراض ايدوب اونى انكار ايدسيورلر ، عالمى اوندن صفوتيه چالشيورلرده عالم غيبدن اولدينى جهته كورولمك احتمالى اولميان آخرت ايجون خريطه لرچيزوب جغرافيه لر ترتيب ايدرك اوكارغبست كوسترييورلر ، اونى بحق تسليم ايدسيورلر .

امام شعرانينك كتابلرنده قيامتدن اول وقوع بوله جق فتن وملاحه دائر ويريلن خبرلرك بعضيسى ، ياخود كليسى شيخ محي الدين بن عربى نك كتابلردن منقولدر ؛ بونك تصريحنه كوره مهدي اونك زماننده موجود ايمش . حتى آره لرندن جريان ايدن بروقه يى ده ذكر ايدسيور . اوندن نقل ايتديكى كلاملرنده اشارات ، رموزده موجوددر . او اشارات ورموزدن اشتهار ايدنلردن برى ده شودر : (ج ، ف ، خ) كچدكدن صكره مهدي چيقار . بو حروف ابجد حسابيله « ۶۸۳ » در . بناء عليه

بزده وظائف وحقوق اخلاقيه اوامر دينيه ايله ممتزجدر ، اخلاق ايله عادتاشى واحددر .

هيچ بر امر اخلاقى يوقدر كه امر دينى وامر ايمانى اولماسون . ايمانك ايتمش بو قدر شعبه سندن هر برى آكلاشيلور كه برر امر عمليدر ، برر واجب دينيدر . بر عمل لسانى اولان (لا اله الا الله) كلمه طيبه سنى سويله ملك نصل ايمانندن بر جزء مهم ايسه ، كذركاه ناسدن اذيت ويره جك بر شينى رفع ايتك ، مثلاً بر طاش پارچه سنى اورتادن قالد يروب بر كناره آتمقده ايمانندن بر جزءدر . بر مسلمان نمازنى ، او روجنى ، زكاتنى ، حجنى ناصل بر وظيفه دينيه اولاق طائيرسه محافظه صحتى ده ، عائله سنى اتفاق ايتمى ، ايناي نوعنه كورلر يوز كوسترمه يى ده برر وظيفه دينيه اوله رق بللر . قتل نفس ، شرب خمر ، قمار ، زنا ، قذف يعنى لساناً برينك ناموسنه تجاوز ، باشقه سنك مالى غصب ناصل برر معصيت ايسه ، ناصل حرام ايسه ، غيبت ايتك ، مالا يعنى سويله ملك ، صخته مضر بر شى يمك ، معصيتى افساد ايتك ، ادب و تربيه مخالف اطوار ايله كندى حيثيتى قيرمقده ، نفسنى بغير حق اذلال ايتكده برر معصيتدر ، حرامدر .

دين اسلام انسانه يالكز خالقه قارشى مكلف اولدينى وظائفى تعاليم ايتمكه قالميور . حيات ماديه ومعنويه مزه محتاج اولديغمز شيلرك - تعبير معروفيله دين و دنيا مذك - هر درلو دقايقى بز اوكرتمش بر ديندر . نماز ايله اوروجك يانى باشنده دائماً ايناي نوعمز مواسات ، صاحب حقت حقتى ادا ، بعض حقوقندن فراغتى تسهيل ايدن بر علوجناب حقتده كى وصايا لايعددر . قوانين مدنیه مذك اجراى احكامى ده وظائف دينه مزدن بر جزء مهمدر . احوال شخصيه مز عقله طور - غونلاق ويره جك تفرعات وتفصيلات ايله تعيين ايدلشدر . افراد عائله نك ، زوجينك ، قومشولرك ، احبائك يكديكره قارشى حقوق ووظائفى بوتون اينجه لكاريله تشریح وبوتون مسلمانلر بيننده حقيقى بر اخوت تأسيس ايدلشدر . بر مسلمان بلاد اسلاميه نك نرهنه كيتسه ييانجىلغى طويماز . بالعكس ييانجىلغى كنديسى حقتده فضله بر مواساتى جالب اولور . دائماً بر فرض دينى اولارق كنديسنه معاونت ايجون اوزانان اللرك اكسيك اولماديغنى كورور . « الله فى عون العبد ماكان العبد فى عون اخيه » بر قول قارداشك معاوتنده بولوندقجه الله تعالى اوكا يارديمجيدر ، كې بر وعد نبوى يى طويان هيچ بر مسلمان تصور ايديله مذك سفلتده قالمش بر قارداشك تخايصنه شتابان اولماسون .

قواى روحيه انسانيه نك هر برينى آبرى آبرى امثالى غير مسبوق بر حد كماله ايصال ايدمك وجه ايله تربيه ايتمكى كافل اولان بويله بر دينك يالكز باشنه بر مدنيت عظمى وجوده كيترمه سى استبعاد ايديله مز . فى الحقيقه دينمز بو مدنيتى وجوده كيترمش ، همده يالكز باشنه ، ديكر اقوام مدنیه نك فلسفه سندن استعانه ايتمكسزى وجوده كيترمشدر . مسلمانلر اوامر دينيه لرينه بك زياده صارلقلرى ادوارده

مهدیك ظهوری قرن سابعك اتهاسندن اول وقوع بوله حق دیمكدر؛ حال بوكه شمعی بز اون دردنجی عصرده بولندیغمز حالده مهدی ایله ملاقات ایتك شرفندن حالا محروم بولنیورز. اكر بوشاهدلرله ده قناعت ایتزسهك بن بونی بك چوق مثاللر ایله قوتلشدیره جكم.

مقلد: — بن بونلرك هپسندن صرف نظر ایدرك یالكر كتب معتبرده روایت ایدیلن احادیثه عطف نظر ایده جكم؛ كچه بواحدیك هپسی، هر مسلمة اعتقادی واجب، انكاری كفری مستلزم اوله حق درجه متواتر دكلسده حدیثك حقی كنندیسمنجه مسلم، دوعری اولدیغنه قلبی مطمئن اولانلره نسبتله متواتر كی اولور؛ بناء علیه اولره مضمون حدیثی اعتقاددن بشقه چاره یوقدر.

سنك ده كتب حدیثی تكمیل مطالعهدن كچیردیكی، بونكله برابر اولانلردن یالكر روایتی صحیح اولانلری قبول ایدرك او برلینه اهمیت ویرمیدیكی بیله یكیم ایچون امت اسلامیهك آخرت كونلریله برحق كون عمری اولاجغنی بیان ایدن حدیث شریفه مراجعته مجبوریت حس ایتدم. حین مراجعتمه كوردیم كه: ابو داود، سعد ابن ابی وقاصدن شویله روایت ایدیور: رسول الله دیدی كه: «انی لارجوان لا تعجز امتی عند ربها ان یؤخرهم نصف يوم» (سعد) ه نصف يومك نه قدر اولدیغنی صورولدیغنده بشیوز سنه دیه خبر ویردی. هر قدر «ان اسامت امتی فلها يوم وان احسنت فلها يوم ونصف» حدیثك تخریجه واقف اوله مادیسسه مده ایجه بیلیورم كه اونی بعض علمای صالحین دن تلقی ایلشدم. مع هذا سند صحیحنی بوله جفمه ده امید وارم.

محقق: — ابوداود بعض كره ضعفادن ده حدیث روایت ایتدیكی واردر؛ آنك ایچون حدیث روایت ایتدیكی كیمسه لرك چوغنی مطعوندر. هایدی تسلیم ایدم كه بو حدیث سند اعتباریله صحیح در، فقط واقع ونفس الامر مخالفته نه دیه جكسك؟ ائمه محدثین نفس الامر مخالفتهك علامات وضعدن اولدیغنی سویلیورلر. چونكه واقع ونفس الامر مطابق اولمیان كلام كذبدن بشقه برشی دكلدر. شان نبوت ایسه كذبدن مبرا، بی اساس شیلری سویلیكدن مزهدر.

اكر «واقع ونفس الامر مطابق اولماسی تاویل ممكن اولدیغنی وقت اولور، حال بوكه بوراده تاویل ممكندر؛ زیرا علم اصولده تقرر ایتدیكی وجهله اعداد ایچون مفهوم یوقدر.» دیه اعتراضده بولنورسهك جواباً دیرم كه: بو تاویل، حدیث نصل روایت اولنورسه اولسون، كندی استدلالی ابطال ایدر.

مقلد: — صحیحین ده كوردیكی اوزره (پیغمبریمز) صلی الله علیه وسلم شویله بیوریور: «اجلکم فی اجل من كان قبلکم من صلاة العصر الى غروب الشمس» حال بوكه مدت دنیا حضرت آدم دن پیغمبریمزه (ص) كلنجه یه قدر ۵۵۰۰ سنه اولنجه - نصلكه بو، كتب تفسیرك بعضیلریله قصص انبیاده منصوب صدر. — بونك ثلثی بیك طقوز یوز سنه یه یقین بر زمان اولمق لازمدر. عصر ایله مغرب آرمسی - خصوصیه اولنهار صوم و بونك امثالی بك چوق احكامك اجرا سنده اولدیغنی كی مقتضای شرع

اوله رق صباحدن اعتبار ایتدیكیمز صورتر - ثلث دن تنقیص اولنور. شمعی مدت دنیا ییدی بیك سنه در، دیدیكیمز كی - نصلكه یوقاریده ذكر اولسان بعض كتابلردده بویله وارد اولمشدر - «۵۵۰۰» ه. «۱۵۰۰» ده علاوه ایتك اقتضا ایدركه بوده تقریباً عصر ایله مغرب آرمسندن کی مقداردر. بو صورتنده مجموعی ۷۰۰۰ سنه اوله رق بعض نصوص، دیگر بعضیسنه موافق کلیر. بعضاً، یاخود چوق كره بزم تقریری دیدیكیمز شی عندالله تحدیدی اولورده او بایده کی نصوصك موافقتی اونی تقویه ایدر. بونك، بكا كوره ارباب مكاشفهن اولمه سی محتمل اولان او عالم صالحك استنباطنی تأیید ایتمی قیامتك بغته، یعنی ۱۴۰۷ ده كلسندن مرادده اونك مقدماتی، انتشار ضلال، مهدی كی علامات كبرانك ظهوری اولمه سی ده صحیح در. شو حالده اولکی سوزم طوغریدر.

محقق: — یا استاذ! شوراسنی ایجه بیله معلوم اولان بر حقیقتله بنی مواخذة ائمه! عصر اولده بر چوق کیمسه لر کنندیلرینه حجت اقامه ایدلکیمزین، دین حق اولدیغنی غیر معتقد اولدقلری حالده کدیلكلردن ظاهراً اسلامیتی قبول ایتشاردی؛ بونلرك صورت حقندن کورینه رك اسلامیتی قبول ایتكدن مقصدلری ایسه عقائد اسلامیه بی افساد، احکام اسلامیه آرمسنه اساسات دینه دن اولمیان بر طاقم خرافات، اساسات شرعیه واحکام عقلیه ایله غیر قابل توفیق اسرائیلیات ادخال ایدرك ملت اسلامیهك اخلاقی الت اوست ایتك و بو صورته مسلمانلر بیننده دائمی برفته آتشنك ایقاده نه سببیت ویرمکدی. کنندیلرینك موثوق، معتمد کیمسه لر اولدقلرینه دائر خلقده بر قناعت حاصل ایتك، بو صورته مقصد مفسدانه لرینه واصل اولمق ایچون روایت ایتدکاری شیلری قبول ایتدرمك ایچون ده احکام اسلامیه تمسك ایتك خصوصنده صوك درجه خلوصكارلق کوستریورلردی.

بونلرك بعضیلری مسلمانلری آتش یأس ایچنده براقق، فتوحات جلیله، اسلامك مجد و شرفنی محافظه، رایت اسلامیهك دنیاك هر طرفنده توج ایله بیتون دنیا یه حاکم اولمی ایچون افراد اسلامیه ده کوریلن همتی قیرمق، یاخود اونلری «دین» لری حقنده برطاقم شبهیه دوشورمك مقصد ملعونانه سیله دین اسلامك عمری بك آز اولدیغنی، بك یقین بر زماندن صوكرانه یات بوله جغنی اسلامره تلقین ایدیورلر، اونلری اقناعه چالیشیورلر؛ بو مقصدلرینه قولایجه واصل اوله بیلمك ایچون ده کتاب، سنتدن یکی برطریق بوله رق ادعای باطللرینی اوصورتله استدلاله قیام ایدیورلر كه اوده یوقاریده بطلانی بیان ایتدیكیمز اصولدر.

بو خصوصده یکدیگرینه معارض بك چوق حدیث ده وضع ایتدیلر. «محدثین محققین» رضی الله عنهم حضراتنك تدقیقات دیانتپروانلری سایه سنده بوساخته حدیثلرك بعضیلری میدانه چیقوب موضوع اولدقلری اکلایشیلدیسه ده بر قسمنك رواتنده کوریلن خلوصكارلق - مع التأسف - بونلری ده آلدادی؛ رایشنده صورت

اول و صکره حصر ایچون بر معنا بولمازدی . بو معناده اوله رق شرفنازل اولان آیات الهیه بک چوقدر .

صحیحین ده مذکور اولان حدیثه کلنجه : بو ، کری به قالان عمر دنیا نیک ، بیکر ، یاخود مایونلرله صاییه جفته دلالت ایدر . چونکه عمر دنیا نیک یدی بیک سنه اولمسنی تحدید ایدیور دیه ذکر ایتیش اولدیغک شیلر اسرائیلیان دن باشقه بر شی دکلدر ؛ بناء علیه اونلره اعتماد ایتک جائز اولماز . آنجق بو بایده شایان اعتماد اولان شی طبقات الارض واوراده کی آثار انسانیه حقنده اجرا ایدیان تدقیقات و تتبعات علمیه ایله ثابت اولان زماندرکه : اود ، بیکلرله دکل ، میلیونلرجه سنه ایله تقدیر اولنیور . هم بوکا « بعثت انا والساعة کهاتین » حدیثی ده منافی دکلدر . سبابه ، وسطی ایله اشارت ایتمه سی ده تقریب نسبی مراد ایدلایکندندر .

مقلد : — صحیح مسلمده مذکور اولان « لا تقوم الساعة الا علی شرار الخلق » حدیث شریفنه نه دیه جکسک ؟ بر بو حدیث شریفه باق ، برده بوکون مسلمانلرک مبتلا اولدقلری فساد اخلاق ، « دین » لرله عملدن اعراض ایتملرینی ملاحظه ایت ! کوره جکسک که بوکونکی مسلمانلر حدیث شریفده بیان ایدیلن شرار ناسدن بشقه برشی دکلدر . محقق : — نیچون بونی ذکر ایدیورده « صحیح مسلم که ابوهریره دن نقلاً روایت ایتدیکی « لا تقوم الساعة حتی یکنثر المال ویفیض حتی یخرج الرجل زکاة ماله فلا یجد أحداً یقبلها منه و حتی تمود ارض العرب مروجاً و انهاراً » یاخود « تباع المساکن اهاب و اهباب » حدیثی اونوتویورسک ؟ حال بوکه اهاب ، مدینه منوره نیک خارجنده بر بقعه دن عبارتدر . دیمک که عمران بلده اونسبته ترقی و توسع ایدرک اهاب دنیلن یره قدر بالغ اوله جق . هانی بوکون جزیره العربده واستعداد کوریلورمی ؟ بوکیدیشه اوله جنی ده یوق . [محقق بو جوانی اوزرینه کله جک محاوره ده بوبایده دهابض تشریحاته بولنه جقلرینی وعد ایدرک ایریلوب کیتدیلر .]

ظاهرده کوریلان ورع و تقوی حدیثک موضوع اولدیغنه حکم ایتمه مانع اولدی .

موضوع ، یاخود ضعیف اولدیغنی تصریح ایدیلنلردن بریسی ده : « عند رأس المائة سنة یدعث الله ریحاً باردة طيبة تقبض روح کل مؤمن » حدیثی درکه بعض محدثین باطل اولدیغنی سویلکری کبی واقع و نفس الامر دخی صورت قطعیده بونی تکذیب ایتشددر . ابن عدی دیورکه : « بو حدیثده بعض کونا ضعف وارددر ؛ لکن حاکم بونی مستدرکنده اخراج و تصحیح ایتشددر . »

ابی سعیددن مرفوعاً « مسلم » ک روایت ایتدیکی : « لایانی مائة سنة و علی الارض نفس منقوسة الیوم » حدیثی ده بومعناده در . جابردن اولوق اوزره ایدیلن دیگر بر روایتده ایسه قسم ایله تأکید اولنیور . بو حدیث تاویلده دهایقین در ؛ چونکه علما : بونکله آره صیره موجودیتنه نهایت ویریلن ملاتلر مقصوددر ، دیورلر .

باطل اولدیغنی صورت قطعیده بیان ایتدکری حدیثلردن بری ده : « لایولده بعد المائة مولود لله فیها حاجة » حدیثی در . امام احمد دیورکه : بو ، صحیح دکلدر ؛ فصل صحیح اوله بیلیرکه بر جوق ائمه بوندن صوکره تولد ایتشددر . صکره : « زینة الدنيا سنة خمس و عشرين و مائة » « ان دین النبی صلی الله علیه و سلم لایبقی بعد وفاته الی القیامة الف سنة » حدیثلری وارددر که امام نووی بونلرک باطل اولوب اصل و اساسی اولدیغنی سویلور ؛ ذاتاً بنده قیامتک زمان وقوعنی تحدید ایدن هیچ بر حدیثک صحته معتقد دکل .

چونکه قرآن قیامتک نه زمان قوبه جغنی بیلیمک جناب حقه مخصوص اولدیغنی تصریح ایدیور : « یسألونک عن الساعة ایا ن مرسیها قل انما علمها عند ربی لا یجلها لوقتها الا هو تقلت فی السموات و الارض لا تأتیکم الابغثة یسألونک کأنک حفی عنها قل انما علمها عند الله و لکن اکثر الناس لا یعلمون » اکر « بغثة » نظم جلیلی ایله مقصد السهی قیامتک وقتی تحدید ایتک ، قوبه جغنی کونی تعیین ایتک اولسه یدی اوندن

الکِبَیَاتُ

صباح نمازنده ..

- حضرت فخرالدینه -

بر سس بنی سحرده او یاندیری خوابدن ؛ کوکم ، کوزم آچیلدی او علوی خطابدن . برسس .. الله یوکسله جک بر خروش روح ؛ را کد قلونی جوشدیره جق موجه فتوح . یارب ، نه در او صیحه توحید و اتحاد ؛ جان ، قارشیدنده ، وجده کلیر ؛ جانانیر جماد ؛ ویرمکده کاشانه او آوازه نیاز بر لرزه تضرع و خشیت ، بر اهتزاز .

دقتله دیکله دم ، او سماواتی ایگله دن کلبانک عرش اعظم اینرمش مناره دن . بیلیم مناره میدی او علوی ستون دین بر منبر خدامی که یوقسه ؟ موحدین اوندن کلن خطابنی ایشیتدکجه ، باشقه بر ذوق و حضور خاطر ایله دیکله مکده در ، هرشیده بر سکوت و سکونتله بر حضور .. صوصمش بتون عوالم او آوازی دیکله یور . دقتله دیکله دم ، دیدی : هایدی عبادته ؛ هایدی فلاحه ؛ هایدی صلاح و سعادت ؛ دقتله دیکله دم ، دیور : آرتق ، یتز ، او یان ؛ انسان او نی دویارده او یانمازی او یقودن ؟

قالقدم یا ناقدن ، ایتدم اجابت او دعوته ، آبدست آلتجه قوشدم ایریشدم جماعته . سنت بیتوب امامه ایدر ایتز اقتدا ؛ غشی ایتدی روحی یکیدن طاتلی بر صدا : « الله اکبر ! .. » ایشته او آوازه جلال و یردی بوتون جماعته بر حس ابتهال . بر او یله حس که آرتیق اونوتدق علائقی ؛ بر او یله حس خوف و تضرع که : خالق کورمکده یز کی بزی بر جذبه خضوع بر رعشه مخافت و خشیتله بر خشوع . آلدی . براز کجوب یکی بر طاتلی زمزه . یوکسلدی ، باشقه بر فوران و یردی قلبیه . جامعه بر اینگشتی ، بر آواز لرزه دار :